

Rolnummer 2283
Arrest nr. 159/2002 van 6 november 2002

A R R E S T

In zake : het beroep tot vernietiging van de artikelen 2, 4° en 5°, en 38 van het decreet van het Waalse Gewest van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt, ingesteld door de intercommunales Ipalle, Intradel, I.C.D.I. en I.B.W.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters M. Melchior en A. Arts, en de rechters P. Martens, R. Henneuse, M. Bossuyt, L. Lavrysen en J.-P. Snappe, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter M. Melchior,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van het beroep*

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 30 oktober 2001 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 31 oktober 2001, is beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 2, 4° en 5°, en 38 van het decreet van het Waalse Gewest van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 1 mei 2001), door de intercommunale coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Ipalle, waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is te 7503 Froyennes, Chemin de l'Eau Vive 1, de intercommunale coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Intradel, waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is te 4040 Herstal, Port de Herstal, Pré Wigi, de « Association intercommunale pour la collecte et la destruction des immondices de la région de Charleroi », waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is te 6001 Charleroi, rue de la Vieille place 51, en de « Société coopérative intercommunale du Brabant wallon », waarvan de maatschappelijke zetel gevestigd is te 1400 Nijvel, rue de la Religion 10.

II. *De rechtspleging*

Bij beschikking van 31 oktober 2001 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Van het beroep is kennisgegeven overeenkomstig artikel 76 van de organieke wet bij op 25 januari 2002 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 31 januari 2002.

Bij beschikking van 5 maart 2002 heeft de voorzitter in functie, naar aanleiding van het verzoek van de Waalse Regering van 4 maart 2002, de termijn voor het indienen van een memorie verlengd met twintig dagen.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de Waalse Regering bij op 5 maart 2002 ter post aangetekende brief.

De Waalse Regering, rue Mazy 25-27, 5100 Namen, heeft een memorie ingediend bij op 28 maart 2002 ter post aangetekende brief.

Van die memorie is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 17 april 2002 ter post aangetekende brieven.

De verzoekende partijen hebben een memorie van antwoord ingediend bij op 21 mei 2002 ter post aangetekende brief.

Bij beschikking van 27 maart 2002 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot 30 oktober 2002.

Bij beschikking van 6 juni 2002 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 27 juni 2002, na de partijen te hebben verzocht zich ter terechtzitting nader te verklaren over de volgende vraag : « Wordt, bij de berekening van de hoeveelheid koolstofdioxide die wordt uitgestoten door een hybridisch productieprocédé - zoals de verbranding van afvalstoffen -, het gedeelte koolstofdioxide dat door de verbranding van het biologisch afbreekbare organische gedeelte van afvalstoffen wordt aangemaakt, voor de toepassing van artikel 2, 5°, van het decreet afgetrokken van de totale hoeveelheid uitgestoten koolstofdioxide ? »

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 11 juni 2002 ter post aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 27 juni 2002 :

- zijn verschenen :
 - . Mr. P. Boucquey *loco* Mr. E. Gillet, advocaten bij de balie te Brussel, voor de verzoekende partijen;
 - . Mr. J. Sambon, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Waalse Regering;
- hebben de rechters-verslaggevers P. Martens en L. Lavrysen verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

III. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van de ontvankelijkheid

A.1.1. De verzoeksters zijn van oordeel dat zij over het rechtens vereiste belang beschikken om voor het Hof in rechte te treden, aangezien zij alle vier in Wallonië elektriciteit produceren door de verbranding van het biologisch afbreekbare organische gedeelte van afvalstoffen. Hun situatie wordt rechtstreeks en ongunstig geraakt door de bestreden bepalingen die, volgens sommige interpretaties van de opstellers ervan, hen volledig uitsluiten uit de categorie milieuvriendelijke elektriciteit geproduceerd met aanwending van hernieuwbare energiebronnen. De gevolgen van die uitsluiting zijn voor hen bijzonder ongunstig, in zoverre zij de financiële steunmaatregelen waarin het decreet voorziet, niet zullen genieten, zij geen milieuvriendelijke getuigschriften zullen ontvangen en zij in geval van congestie van het net het prioriteitsrecht niet zouden kunnen genieten, wat op een productieverlies zou neerkomen.

A.1.2. De Waalse Regering meent dat bij gebreke van nauwkeurige informatie omtrent het aannemen van de statuten van de verzoeksters met naleving van de wetsbepalingen, de aanwijzing van de organen van die rechtspersonen en de naleving van de regels betreffende de bekendmaking van die aanwijzing, alsook omtrent het bestaan van een adequate beraadslaging binnen het bevoegde orgaan, het niet mogelijk is te bepalen of het beroep van de vier verzoekende vennootschappen ontvankelijk is.

A.1.3. Als bijlage bij de memorie van antwoord delen de verzoekende partijen aan het Hof de stukken mede, die aantonen dat zij hun verzoekschrift met naleving van alle van kracht zijnde wettelijke en statutaire procedures en vormvoorschriften hebben ingediend.

A.1.4. De Waalse Regering stelt zich vervolgens vragen bij de rechtmatigheid van het belang om in rechte te treden waarop zij zich beroepen, aangezien hun statuten, waarin hun maatschappelijk doel wordt omschreven als betrekking hebbende op de afvalstoffenverwerking, zijnde de verwijdering, het ophalen, de exploitatie van stortplaatsen en het recycleren van afvalstoffen, hen geenszins ertoe machtigen elektriciteit te produceren.

A.1.5. De verzoekende partijen antwoorden dat, hoewel de elektriciteitsproductie niet uitdrukkelijk in de bepalingen van hun statuten betreffende hun maatschappelijk doel wordt beoogd, die activiteit op impliciete, doch vaststaande wijze vervat ligt in de taken waarvan zij zich kwijten, aangezien de elektriciteitsproductie door verbranding van huishoudelijk afval een wijze van afvalstoffenverwerking vormt, dat wil zeggen een procédé waarbij die afvalstoffen als brandstof kunnen worden gebruikt om energie in de vorm van elektriciteit of warmte te produceren. Zij voegen daaraan toe dat de productie van elektriciteit op basis van dat procédé tevens een nuttige toepassing, een transformatie, een recyclage van afvalstoffen vormt, wat in hun statuten specifiek wordt beoogd. Ten slotte verduidelijken zij dat het decreet van 27 juni 1996 betreffende de afvalstoffen, het Waalse Afvalstoffenplan alsook de richtlijn 2000/76/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 december 2000 betreffende de verbranding van afval erin voorzien, en zelfs vereisen, dat de door verbranding aangemaakte warmte nuttig wordt toegepast, meer bepaald via de productie van elektriciteit of warmte.

A.1.6. De Waalse Regering meent ten slotte dat bij lezing van de beroepen de draagwijdte ervan dient te worden beperkt tot artikel 2, 5°, en tot de tweede zin van het derde lid van paragraaf 2 van artikel 38.

Eerste middel

A.2.1. De verzoeksters leiden een eerste middel af uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre uit de parlementaire voorbereiding volgt dat elektriciteit geproduceerd op basis van de verbranding van het biologisch afbreekbare organische gedeelte van afvalstoffen niet kan worden beschouwd als milieuvriendelijke elektriciteit in de zin van artikel 2, 4° en 5°, van het decreet, of dat de verbranding van dat gedeelte geen procédé is dat een hernieuwbare energiebron in de zin van artikel 2, 4°, aanwendt, terwijl andere technieken voor elektriciteitsproductie op basis van het biologisch afbreekbare organische gedeelte van afvalstoffen, en inzonderheid de biomethanisatie, werden erkend als procédés die een hernieuwbare energiebron aanwenden en de productie van milieuvriendelijke elektriciteit mogelijk maken.

A.2.2. De verzoeksters betogen dat, hoewel niet uit de tekst van artikel 2, 4° en 5°, van het decreet blijkt dat de verbranding van het biologisch afbreekbare organische gedeelte van afvalstoffen uit de definitie van milieuvriendelijke elektriciteit kan worden uitgesloten, uit het onderzoek van de verschillende versies van de voorontwerpen alsook van de parlementaire voorbereiding van het decreet en de erin opgenomen verklaringen volgt dat de Waalse Regering en de Waalse wetgever de verbranding van afvalstoffen uit de definitie van milieuvriendelijke elektriciteit hebben willen uitsluiten.

A.2.3. Zij zijn van oordeel dat die uitsluiting een verschil in behandeling tussen soortgelijke procédés voor elektriciteitsproductie invoert. Immers, aangezien alle procédés met aanwending van het biologisch afbreekbare gedeelte van afvalstoffen als hernieuwbare energiebronnen moeten worden beschouwd, kunnen zij alle dienen om milieuvriendelijke elektriciteit te produceren. In het bijzonder vormen de verbranding en de biomethanisatie van het biologisch afbreekbare organische gedeelte van afvalstoffen in vele opzichten identieke procédés. Het onderscheid dat de Waalse wetgever tussen die procédés maakt, is bijgevolg niet verantwoord.

A.2.4. De Waalse Regering doet opmerken dat in het middel niet wordt verduidelijkt op welke categorie of categorieën van personen een in het licht van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet discriminerende behandeling zou worden toegepast, en zij meent dat het aan het Hof staat de ontvankelijkheid van de aldus aangevoerde middelen te beoordelen.

A.2.5. Op dat argument antwoorden de verzoeksters dat in hun beroep een vergelijking wordt gemaakt tussen de personen die elektriciteit produceren op basis van de verbranding van het biologisch afbreekbare organische gedeelte van afvalstoffen en de personen die elektriciteit produceren met aanwending van dezelfde bron, doch zonder verbranding.

A.2.6. Ten gronde doet de Waalse Regering gelden dat de verzoeksters een hypothetische kritiek uitoefenen: het middel zou gegrond zijn indien de elektriciteit geproduceerd door de verbranding van het biologisch afbreekbare organische gedeelte van afvalstoffen niet als milieuvriendelijke elektriciteit in de zin van artikel 2, 5°, van het decreet kon worden beschouwd of indien de verbranding van het biologisch afbreekbare

organische gedeelte van afvalstoffen niet kon worden beschouwd als een procédé waarbij een hernieuwbare energiebron in de zin van artikel 2, 4°, van het decreet wordt aangewend. Toch wordt het biologisch afbreekbare organische gedeelte van afvalstoffen in artikel 2, 4°, beschouwd als een hernieuwbare energiebron. De decretale bepalingen bevorderen geen enkele bijzondere technologie, geen enkel specifiek productieprocédé, maar spitsen zich toe op het criterium van de koolstofdioxide-emissie : de definitie van milieuvriendelijke elektriciteit omvat alle productieprocédés die hernieuwbare energiebronnen aanwenden voor zover een besparing van ten minste 10 pct. in de aanmaak van koolstofdioxide is verzekerd. Daaruit volgt dat de verbrandingsinstallaties, voor zover zij biologisch afbreekbare organische afvalstoffen gebruiken en een koolstofdioxidebesparing van ten minste 10 pct. verzekeren, een productieprocédé van milieuvriendelijke elektriciteit vormen. Daaruit besluit de Waalse Regering dat het middel, dat op een foutieve interpretatie van artikel 2, 5°, berust, ongegrond is.

A.2.7. De verzoekende partijen antwoorden dat de Regering niet redelijk verantwoordt om welke redenen de biomethanisatie, in de parlementaire voorbereiding, steeds als een productiemethode van milieuvriendelijke elektriciteit werd beschouwd, terwijl de verbranding steeds werd uitgesloten van de bevoorrechte regeling die aan de productiemethodes van milieuvriendelijke elektriciteit wordt toegekend. Zij herhalen dat dat onderscheid in behandeling in het licht van de doelstelling van de wetgever niet verantwoord is en dat het onevenredig is.

Tweede middel

A.3.1. De verzoeksters leiden een tweede middel af uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre de koolstofdioxidebesparingsdrempel van 10 pct., volgens een bepaalde interpretatie van de bestreden bepalingen, moet worden bereikt zowel door de procédés die van hernieuwbare energiebronnen gebruik maken als door de kwaliteitswarmtekraftkoppeling, terwijl een dergelijke vereiste erop neerkomt dat niet-vergelijkbare procédés voor de productie van elektriciteit op voet van gelijkheid worden geplaatst.

A.3.2. Zij betogen dat de warmtekraftkoppeling erin bestaat tegelijk warmte en elektriciteit te produceren. Er is sprake van « kwaliteitswarmtekraftkoppeling » wanneer er een energiebesparing is in vergelijking met de gescheiden productie van dezelfde hoeveelheden warmte en elektriciteit in moderne referentie-installaties. Aangezien die systemen voornamelijk fossiele elektriciteit gebruiken om te functioneren, is het rechtmatig te eisen dat zij een koolstofdioxidebesparing aantonen teneinde het waarmerk « milieuvriendelijke elektriciteit » te verkrijgen. Nu de wereldreserves aan fossiele energie beperkt zijn, vormt het gebruik van hernieuwbare energiebronnen op zich al een doelstelling. De warmtekraftkoppeling maakt het mogelijk fossiele brandstoffen te besparen, doch in een zeer lage verhouding vergeleken met de besparing door het gebruik van hernieuwbare energiebronnen. Het belang van het gebruik ervan moet dus ook, noodzakelijkerwijze, schuilen in de emissiebesparing. Dat is niet het geval voor het gebruik van hernieuwbare energiebronnen. Het koolstofdioxidebesparingspercentage dat de Waalse wetgever heeft bepaald om elektriciteit geproduceerd met aanwending van die bronnen als « milieuvriendelijk » te beschouwen, is dus tegelijk onevenredig en inadequaat.

A.3.3. De Waalse Regering stelt dat de doelstelling zelf van de wetgever hier in het geding is : om te komen tot de in het Protocol van Kyoto vastgelegde koolstofdioxideverminderingcriteria is het vereist dat bij de energieproductie minder koolstofdioxide wordt aangemaakt. Het waarmerk « milieuvriendelijke elektriciteit » zal enkel worden toegekend aan de productieprocédés die bijdragen tot die koolstofdioxide-emissiebesparing. Vanuit dat standpunt werd slechts één resultaatcriterium door de wetgever in aanmerking genomen, los van de door de elektriciteitsproducenten gebruikte technologie. De Regering gaat ervan uit dat de verzoeksters, door een onderscheid op basis van de aangewende technologie te willen opnemen, ertoe komen de door de wetgever nagestreefde doelstelling te betwisten, omdat alle productieprocédés, gelet op die doelstelling, op voet van gelijkheid moeten worden geplaatst : het criterium van de koolstofdioxidebesparing geldt zowel voor de elektriciteitsproductieprocédés op basis van kwaliteitswarmtekraftkoppeling als voor de productieprocédés met aanwending van hernieuwbare energiebronnen vermits de doelstelling van de wetgever erin bestaat enkel elektriciteit geproduceerd op basis van een productieprocédé dat tot de in het geding zijnde besparing bijdraagt, als milieuvriendelijke elektriciteit te beschouwen.

A.3.4. De verzoeksters antwoorden dat zij bekritisieren dat geen onderscheid wordt gemaakt tussen de kwaliteitswarmtekraftkoppeling met aanwending van fossiele brandstoffen en de elektriciteitsproductie op basis van hernieuwbare energiebronnen, en zij herhalen dat zij die identieke behandeling als discriminerend beschouwen, omdat, enerzijds, geen rekening wordt gehouden met de koolstofdioxide-emissiebesparing die wordt gerealiseerd door het feit zelf dat gebruik wordt gemaakt van hernieuwbare energiebronnen, en, anderzijds, geen rekening wordt gehouden met de besparing op de wereldreserves aan fossiele energiebronnen

die door het gebruik van hernieuwbare energiebronnen wordt gerealiseerd, hoewel die besparing de kern van elk huidig milieubeleid vormt.

Derde middel

A.4.1. De verzoeksters leiden een derde middel af uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in zoverre volgens een bepaalde interpretatie van de bestreden bepalingen de gerealiseerde koolstofdioxidebesparing, teneinde na te gaan of de drempel van 10 pct. is bereikt, moet worden berekend rekening houdend met de totale hoeveelheid koolstofdioxide die wordt aangemaakt door het procédé voor elektriciteitsproductie op basis van het gebruik van hernieuwbare energiebronnen, terwijl een dergelijke vereiste erop neerkomt dat op basis van fossiele brandstoffen geproduceerde elektriciteit in rekening wordt gebracht ten nadele van de procédés waarbij van hernieuwbare energiebronnen gebruik wordt gemaakt.

A.4.2. Zij betogen dat de afvalstoffen slechts voor het biologisch afbreekbare organische gedeelte als hernieuwbare energiebronnen worden beschouwd. Zij voegen daaraan toe dat de Waalse Minister van Vervoer, Mobiliteit en Energie ervan uitgaat dat de afvalverbrandingsinstallaties hybridische installaties voor elektriciteitsproductie zijn, die tegelijk op basis van fossiele brandstof en hernieuwbare energie werken. Krachtens artikel 38 van het decreet wordt, in een hybridische installatie, rekening gehouden met alle emissies van de installatie om de koolstofdioxidebesparingsdrempel van 10 pct. te berekenen.

A.4.3. De verzoeksters menen dat de toepassing van dezelfde koolstofdioxidebesparingsdrempel van 10 pct. op alle procédés waarbij van hernieuwbare energiebronnen gebruik wordt gemaakt, een onverantwoorde discriminatie tussen die bronnen zelf in het leven roept, want de verbranding van het biologisch afbreekbare organische gedeelte van afvalstoffen zou automatisch worden uitgesloten als procédé om milieuvriendelijke elektriciteit te produceren, hoewel zij in de lijst van hernieuwbare energiebronnen is opgenomen.

A.4.4. De Waalse Regering doet opmerken dat het middel tegenstrijdig is, want de verzoekende partijen eisen in dat middel tegelijk een gelijkwaardige behandeling van alle productie-installaties, al dan niet hybridisch, en een specifieke behandeling voor de verbranding van het biologisch afbreekbare organische gedeelte van afvalstoffen.

A.4.5. Zij verduidelijkt dat zo de verbranding uitsluitend andere afvalstoffen dan het biologisch afbreekbare organische gedeelte van afvalstoffen betreft, de geproduceerde elektriciteit niet als milieuvriendelijke elektriciteit zal kunnen worden erkend. Indien de verbranding daarentegen uitsluitend het biologisch afbreekbare organische gedeelte van afvalstoffen betreft, wordt de geproduceerde elektriciteit als milieuvriendelijke elektriciteit erkend, omdat op het niveau van de verbranding van de brandstof een koolstofdioxidebesparing van 100 pct. wordt gerealiseerd. Ten slotte, indien de verbranding gedeeltelijk het biologisch afbreekbare organische gedeelte van afvalstoffen betreft, omdat zij ook andere afvalstoffen of andere brandstoffen opneemt, kan de geproduceerde elektriciteit als milieuvriendelijke elektriciteit worden erkend, indien het besparingscriterium van 10 pct. wordt bereikt. In dat geval, en in tegenstelling tot wat de verzoeksters beweren, kan alle elektriciteit die geheel of gedeeltelijk op basis van hernieuwbare energiebronnen wordt geproduceerd, de kwalificatie « milieuvriendelijke elektriciteit » krijgen voor zover de door de volledige productie-installatie gerealiseerde koolstofdioxidebesparing in vergelijking met de referentie-installaties 10 pct. bedraagt.

A.4.6. De Waalse Regering betoogt dat de doelstelling van de wetgever wel degelijk erin bestaat dat elke installatie, op het niveau van haar productieprocédé, bijdraagt tot de vermindering van de koolstofdioxide-emissies. Het in aanmerking nemen van alle emissies is dus ter zake dienend en adequaat. Zij voegt daaraan toe dat de verduidelijking in de tweede zin van artikel 38, § 2, derde lid, van het decreet wat betreft de hybridische installaties ten aanzien van het voorschrift van artikel 2, 5°, van het decreet redundant is.

A.4.7. Ten slotte ziet de Waalse Regering niet in in welk opzicht de toepassing van dezelfde besparingsdrempel op alle procédés die van hernieuwbare energiebronnen gebruik maken, volgens de verzoeksters, erop neerkomt dat een onverantwoorde discriminatie wordt gemaakt tussen de hernieuwbare energiebronnen zelf, omdat precies alle hernieuwbare energiebronnen op voet van gelijkheid worden geplaatst.

A.4.8. De verzoeksters antwoorden dat de door hen aangeklaagde berekeningswijze in tweevoudig opzicht discriminerend is. Enerzijds, wordt geen rekening gehouden met de natuurlijke koolstofdioxidebesparing die door de methodes voor elektriciteitsproductie op basis van afvalstoffen wordt gerealiseerd, terwijl de

elektriciteitsproductie door de verbranding van afvalstoffen rechtstreeks en noodzakelijkerwijze voorkomt dat dezelfde hoeveelheid elektriciteit via een andere techniek moet worden aangemaakt, wat erop neerkomt dat een koolstofdioxidebesparing van 70 pct. wordt gerealiseerd, die overeenstemt met het biologisch afbreekbare organische gedeelte van afvalstoffen. Anderzijds, heeft de wetgever, door enkel met de door het volledige procédé aangemaakte koolstofdioxide rekening te houden, gekozen voor een onevenredig criterium dat tot gevolg heeft dat de verbranding van het biologisch afbreekbare organische gedeelte van afvalstoffen wordt uitgesloten uit de productiemethodes van milieuvriendelijke elektriciteit hoewel, had hij enkel met het biologisch afbreekbare gedeelte rekening gehouden, de verbranding voor dat gedeelte milieuvriendelijke getuigschriften had kunnen krijgen.

Vierde middel

A.5.1. De verzoeksters leiden een vierde middel af uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, *junctis* de artikelen 3, lid 1, en 11, leden 2 en 3, van de richtlijn 96/92/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 december 1996 betreffende gemeenschappelijk regels voor de interne markt voor elektriciteit, alsook artikel 3 van de richtlijn 91/156/EEG van de Raad van 18 maart 1991 tot wijziging van richtlijn 75/442/EEG betreffende afvalstoffen.

A.5.2. Zij betogen dat het door hen aangeklaagde verschil in behandeling in strijd is met de door hen aangehaalde Europese bepalingen waarin de beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie tussen elektriciteitsproducerende ondernemingen, tussen gebruikers van het net, alsook het beginsel van de nuttige toepassing van afvalstoffen en de hiërarchie van de beheersmethoden voor afvalstoffen liggen vervat. Zij voegen daaraan toe dat de door hen bestreden bepalingen eveneens in strijd zijn met het Waalse Afvalstoffenplan « horizon 2010 ».

A.5.3. De Waalse Regering is van oordeel dat het vierde middel, net zoals het eerste, berust op een foutieve interpretatie van artikel 2, 5°, van het decreet en dat het bijgevolg ongegrond is.

A.5.4. De verzoeksters antwoorden dat in het decreet een voordeliger behandeling wordt weggelegd voor een techniek, de biomethanisatie, die binnen de hiërarchie van de beheersmethoden voor afvalstoffen na de verbranding komt, wat in strijd is met de in het middel bedoelde Europese bepalingen.

- B -

Ten aanzien van de ontvankelijkheid van het beroep

B.1.1. Als bijlage bij hun verzoekschrift en hun memorie van antwoord hebben de verzoeksters het Hof de documenten toegestuurd waaruit blijkt dat zij rechtspersoonlijkheid bezitten en dat de beslissingen om het beroep in te stellen door de volgens de statuten daartoe bevoegde organen werden genomen.

B.1.2. De verzoeksters doen gelden dat de door hen bestreden bepalingen rechtstreekse en ongunstige gevolgen hebben voor hun activiteit van elektriciteitsproductie. De Waalse Regering twijfelt aan de rechtmatigheid van het belang van de verzoeksters bij het beroep tot vernietiging, gelet op de omschrijving van hun respectieve maatschappelijke doelen die hen niet zouden toestaan die activiteit uit te oefenen.

B.1.3. De statuten van de intercommunale Ipalle verduidelijken dat zij onder meer « de verwerking van huishoudelijk afval » tot doel heeft en dat zij « alle handelingen » kan stellen en kan « deelnemen aan alle activiteiten die rechtstreeks of zijdelings op dat doel betrekking hebben ». Naar luid van de statuten van de intercommunale Intradel omvat de verwezenlijking van het maatschappelijk doel van de vereniging « onder meer de volgende taken : 1° de verwijdering van huishoudelijk afval [...] alsook elke hergroepering, elk vervoer en elke nuttige toepassing met betrekking tot die activiteit; 2° de recyclage en elk ander gebruik van de voormelde afvalstoffen ». Krachtens haar statuten heeft de intercommunale I.C.D.I. tot doel « het ophalen en het vernietigen van [...] afvalstoffen, huishoudelijk en gelijkgesteld afval » en « de verwezenlijking van activiteiten betreffende de in het Waalse Afvalstoffenplan bedoelde afvalstoffen ». Ten slotte heeft de intercommunale I.B.W. krachtens haar statuten tot doel « het verlenen van diensten ten gunste van gemeenten inzake de verwerking, het ophalen en het vervoer van afvalstoffen ».

B.1.4. In de huidige context van het afvalstoffenbeheer is het redelijk ervan uit te gaan dat de elektriciteitsproductie door verbranding van afvalstoffen een milieuvriendelijke wijze van afvalstoffenverwijdering vormt. Hoewel het maatschappelijk doel, zoals dat in de statuten van de verzoeksters is omschreven, niet uitdrukkelijk in de activiteit van elektriciteitsproductie voorziet, kan worden aangenomen dat die activiteit er impliciet deel van uitmaakt. De verzoeksters doen bijgevolg blijken van het rechtens vereiste belang bij de vernietiging van de door hen bestreden bepalingen.

Ten aanzien van de draagwijdte van het beroep

B.2.1. De Waalse Regering is van oordeel dat artikel 2, 4°, van het decreet uit het beroep moet worden uitgesloten, aangezien het niet door de verzoeksters zou worden bestreden.

B.2.2. De verzoeksters bestrijden de in artikel 2, 5°, van het decreet gegeven definitie van het begrip « milieuvriendelijke elektriciteit », in zoverre elektriciteit die met aanwending van het biologisch afbreekbare organische gedeelte van afvalstoffen wordt geproduceerd, daarin niet zou zijn begrepen.

B.2.3. Artikel 2, 5°, van het decreet definieert het begrip « milieuvriendelijke elektriciteit » als elektriciteit die meer bepaald met aanwending van « hernieuwbare energiebronnen » wordt geproduceerd. Dat begrip wordt gedefinieerd in artikel 2, 4°, van het decreet. Beide bepalingen moeten dus samen worden gelezen en van het beroep moet worden aangenomen dat het zowel tegen artikel 2, 5°, als tegen artikel 2, 4°, is gericht.

B.3.1. De Waalse Regering gaat ook nog ervan uit dat, wat artikel 38 van het decreet betreft, het beroep dient te worden beperkt tot de tweede zin van het derde lid van paragraaf 2 van die bepaling.

B.3.2. In het derde middel, dat tegen artikel 38 is gericht, wordt kritiek geleverd op het feit dat de berekening van de koolstofdioxidebesparing die door het productieprocédé van « milieuvriendelijke elektriciteit » wordt gerealiseerd, op de totale hoeveelheid aangemaakte koolstofdioxide wordt toegepast, ongeacht of de installatie als « hybridisch » of niet wordt aangemerkt.

B.3.3. Vermits die kritiek enkel op de tweede zin van het derde lid van paragraaf 2 van artikel 38 slaat, volgt daaruit dat het beroep tot enkel dat deel van de bepaling is beperkt.

Ten aanzien van de bestreden bepalingen

B.4.1. De voor het onderzoek van het beroep dienstige bepalingen van artikel 2 van het decreet van het Waalse Gewest van 12 april 2001 betreffende de organisatie van de gewestelijke elektriciteitsmarkt luiden :

« Voor de toepassing van dit decreet dient te worden verstaan onder :

[...]

4° 'hernieuwbare energiebronnen': alle andere energiebronnen dan fossiele brandstoffen en kernsplijting, waarvan het toekomstige gebruik niet beperkt wordt door het verbruik daarvan, inzonderheid hydraulische energie, windenergie, zonne-energie, geothermische energie, biogas, organische producten en afvalstoffen van de land- en bosbouw, en het biologisch afbreekbare organische gedeelte van afvalstoffen;

5° 'milieuvriendelijke elektriciteit': elektriciteit geproduceerd d.m.v. hernieuwbare energiebronnen of kwaliteitswarmtekraftkoppeling waarvan het productiekanaal minimum 10 % kooldioxydebesparing opwekt in verhouding tot kooldioxyde-emissies, die jaarlijks door de 'CWAPE' vastgesteld en bekendgemaakt worden, d.m.v. een klassieke productie in moderne referentie-installaties, zoals bedoeld in artikel 2, 3°; de elektriciteit geproduceerd d.m.v. hydro-elektrische installaties of kwaliteitswarmtekraftkoppeling wordt beperkt tot minder dan 20 megawatt (MW);

[...] ».

B.4.2. Artikel 38, § 2, van hetzelfde decreet bepaalt :

« Een milieuvriendelijk getuigschrift zal worden toegekend voor een aantal geproduceerde kWu overeenstemmend met een MwU gedeeld door het percentage koolstofdioxidebesparing.

Het percentage koolstofdioxidebesparing wordt bepaald door de koolstofdioxidewinst gemaakt via de geplande kanalen te delen door de emissies van koolstofdioxide van de klassieke elektrische kanalen waarvan de emissies jaarlijks bepaald en bekendgemaakt worden door de 'C.W.A.P.E.'. Dit percentage koolstofdioxidebesparing is beperkt tot 2.

De in het vorige lid bedoelde emissies van koolstofdioxide zijn degene die voortgebracht worden door de hele kringloop van de productie van milieuvriendelijke elektriciteit, met inbegrip van de brandstoffenproductie, de emissies gedurende de eventuele verbranding en, in voorkomend geval, de afvalstoffenbehandeling. In een hybridische installatie wordt rekening gehouden met alle emissies van de installatie.

De verschillende coëfficiënten voor de emissie van koolstofdioxide van elk beschouwde kanaal worden goedgekeurd door de 'C.W.A.P.E.'. »

B.4.3. In de artikelen 37 en volgende van het decreet wordt een procedure voor « milieuvriendelijke getuigschriften » of zogenaamde groene stroomcertificaten ingevoerd, die bestaat in een steunregeling voor de productie van milieuvriendelijke elektriciteit, gekoppeld aan een verplichting voor de leveranciers om aan hun afnemers, in hun geheel genomen, een minimumpercentage « milieuvriendelijke elektriciteit » te leveren. De groene stroomcertificaten stellen de leveranciers in staat te bewijzen dat het hun opgelegde quotum is bereikt.

*Ten gronde**Eerste en vierde middel*

B.5.1. In het eerste en het vierde middel wordt een grief aangevoerd tegen artikel 2, 4° en 5°, doordat elektriciteit geproduceerd door de verbranding van het biologisch afbreekbare organische gedeelte van afvalstoffen uit de definitie van « milieuvriendelijke elektriciteit » wordt uitgesloten of doordat die techniek uit de categorie van procédés die een hernieuwbare energiebron aanwenden, wordt uitgesloten. De verzoekende partijen gaan ervan uit dat die uitsluiting uit de parlementaire voorbereiding van de bestreden bepalingen volgt. Volgens hen zou daaruit een discriminatie voortvloeien, die in strijd is met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, afzonderlijk genomen (eerste middel) of in samenhang gelezen met de artikelen 3, lid 1, en 11, leden 2 en 3, van de richtlijn 96/92/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 december 1996 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit, alsook artikel 3 van de richtlijn 91/156/EEG van de Raad van 18 maart 1991 tot wijziging van richtlijn 75/442/EEG betreffende afvalstoffen (vierde middel), tussen de producenten van elektriciteit door verbranding van afvalstoffen en de elektriciteitsproducenten die gebruik maken van andere procédés, met name de biomethanisatie van afvalstoffen.

B.5.2. Het Hof stelt vast dat de tekst van de bestreden bepalingen geenszins uitsluit dat door de verbranding van het biologisch afbreekbare organische gedeelte van afvalstoffen geproduceerde elektriciteit als milieuvriendelijke elektriciteit wordt beschouwd, omdat het biologisch afbreekbare organische gedeelte van afvalstoffen in artikel 2, 4°, van het decreet uitdrukkelijk wordt opgenomen onder de « hernieuwbare energiebronnen », overeenkomstig artikel 2, 5°, van het decreet. Aangezien die teksten geen enkele bijzondere productiemethode voor elektriciteit op basis van het biologisch afbreekbare organische gedeelte van afvalstoffen beogen, kan daaruit dus niet worden afgeleid, in tegenstelling tot wat de verzoekende partijen beweren, dat de wetgever vanuit dat oogpunt het verbrandingsprocédé en het biomethanisatieprocédé verschillend zou hebben behandeld.

B.5.3. De omstandigheid dat de tekst van het voorontwerp van decreet uitdrukkelijk de bestreden uitsluiting inhield, alsook de in de parlementaire stukken opgenomen verklaringen die de stelling van de uitsluiting zouden staven, kunnen geen voorrang op de tekst van het decreet krijgen.

B.5.4. De middelen zijn ongegrond.

Tweede middel

B.6.1. In het tweede middel voeren de verzoeksters als grief tegen de door hen bestreden bepalingen aan dat, wat betreft de koolstofdioxide-emissievermindering die wordt opgelegd om als productieprocédé van « milieuvriendelijke elektriciteit » te worden beschouwd, de productieprocédés voor elektriciteit door kwaliteitswarmtekrachtkoppeling en door verbranding van huishoudelijk afval op identieke wijze worden behandeld, hoewel die procédés niet vergelijkbaar zouden zijn.

B.6.2. De verzoeksters menen dat, hoewel het voor de techniek van kwaliteitswarmtekrachtkoppeling, die fossiele brandstoffen gebruikt, gewettigd is een aanzienlijke koolstofdioxide-emissiebesparing te eisen, dezelfde vereiste niet verantwoord is voor de technieken die op basis van hernieuwbare energiebronnen elektriciteit produceren aangezien het voordeel voor het milieu, wat die laatste technieken betreft, al wordt verwezenlijkt door het loutere feit dat van die bronnen gebruik wordt gemaakt.

B.7. Uit de parlementaire voorbereiding van het bestreden decreet volgt dat de Waalse decreetgever « drie hoofddoelstellingen, van even groot belang » nastreefde, waaronder « de milieubescherming ». Die doelstelling impliceerde « de naleving van het Protocol van Kyoto[, dat] België en Wallonië verplicht spaarzaam en oordeelkundig van elektriciteit gebruik te maken en de elektriciteitsproductie op basis van hernieuwbare energie en kwaliteitswarmtekrachtkoppeling te ontwikkelen » (*Parl. St.*, Waals Parlement, 2000-2001, nr. 177/1, p. 8). Het begrip « milieuvriendelijke elektriciteit » wordt omschreven als « de elektriciteit die het Gewest wil bevorderen met het oog op de bescherming van het milieu, de naleving van de verbintenissen van Kyoto en in het licht van een duurzame ontwikkeling ». Opdat elektriciteit als « milieuvriendelijke elektriciteit » wordt beschouwd en dus in

aanmerking kan komen voor overheidssteun voor de productie, « moet die een vermogen van minder dan 20 MW hebben, met aanwending van hernieuwbare energiebronnen of op basis van kwaliteitswarmtekrachtkoppeling zijn geproduceerd, en moet het volledig productieprocédé (voorbereiding van de brandstof en eventuele verbranding bij de elektriciteitsproductie) het mogelijk maken de koolstofdioxide-emissies met 10 pct. te verminderen in vergelijking met de emissies die vrijkomen bij een klassiek productieprocédé dat hetzelfde aantal kWh aanmaakt en, voor de kwaliteitswarmtekrachtkoppeling, rekening houdend met de geproduceerde warmte » (*ibid.*, pp. 12-13).

B.8. Gelet op de mondiaal erkende noodzaak om de koolstofdioxide-emissies te verminderen, staat het aan de verschillende Belgische wetgevers, in de uitoefening van hun bevoegdheden, een met het oog op die vermindering doeltreffend beleid toe te passen. De maatregelen ter bevordering van de technieken voor elektriciteitsproductie die een koolstofdioxide-emissiebesparing mogelijk maken, waaronder de bestreden bepalingen, passen in dat beleid op het niveau van het Waalse Gewest.

B.9. Gezien het belang van die doelstelling is het verantwoord de overheidssteun tot aanmoediging van bepaalde technieken voor elektriciteitsproductie voor te behouden aan de technieken die bijdragen tot de emissiebesparing waarvan sprake, ongeacht of ze worden gekenmerkt door de toepassing van een warmtekrachtkoppelingsprocédé dan wel door het gebruik van hernieuwbare energiebronnen.

B.10. Het middel is ongegrond.

Derde middel

B.11.1. In het derde middel wordt als grief tegen de bestreden bepalingen aangevoerd dat voor de berekening van de koolstofdioxide-emissiebesparing die wordt opgewekt door de techniek voor elektriciteitsproductie, welke besparing vereist is om de kwalificatie van « milieuvriendelijke elektriciteit » te krijgen, rekening wordt gehouden met de hoeveelheid koolstofdioxide die door het volledige productieprocédé wordt aangemaakt (artikel 2, 5°), wat impliceert dat « in een hybridische installatie [...] rekening [wordt] gehouden met alle emissies van de installatie » (artikel 38, § 2, derde lid, laatste zin). De verzoeksters menen dat

de wetgever, door rekening te houden met de door het volledige procédé aangemaakte koolstofdioxide, een onevenredige maatregel heeft aangenomen, want hij heeft tot gevolg dat de verbranding van het biologisch afbreekbare organische gedeelte van afvalstoffen uit de productiemethodes voor « milieuvriendelijke elektriciteit » wordt uitgesloten.

B.11.2. De verzoekende partijen houden bovendien staande dat de door hen bestreden berekeningswijze onevenredige gevolgen heeft, omdat geen rekening wordt gehouden met de koolstofdioxidebesparing die door het gebruik van afvalstoffen in plaats van fossiele brandstof wordt opgewekt. De verbranding van afvalstoffen maakt het mogelijk te vermijden dat de aldus geproduceerde elektriciteit via een andere, klassieke techniek op basis van fossiele brandstof dient te worden geproduceerd, wat zou toestaan heel wat meer koolstofdioxide te besparen dan de in artikel 2, 5°, van het decreet opgelegde 10 pct.

B.12. De doelstelling van de wetgever, doordat hij de overheidssteun tot aanmoediging van de productie van « milieuvriendelijke elektriciteit » voorbehoudt aan de technieken die een koolstofdioxidebesparing opwekken, bestaat erin ertoe bij te dragen dat de door het Protocol van Kyoto van 11 december 1997 bij het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering opgelegde eisen worden bereikt. Het is in overeenstemming met die doelstelling rekening te houden met alle koolstofdioxide-emissies die door het procédé voor elektriciteitsproductie worden aangemaakt.

De maatregel is, bijgevolg, in het licht van die doelstelling ter zake dienend.

B.13. In tegenstelling tot wat de verzoekende partijen lijken te beweren, wordt de elektriciteitsproductie door verbranding van huishoudelijke afvalstoffen ingevolge de bepaling enkel uitgesloten wanneer de aangewende technieken een hoeveelheid koolstofdioxide aanmaken die het gehele productieprocédé niet toestaat zich te houden aan de vereiste van een emissievermindering met 10 pct. in vergelijking met de referentie-installaties. Opgemerkt moet worden, zoals de Waalse Regering uiteenzet, dat de hoeveelheid koolstofdioxide die wordt aangemaakt door de verbranding van « het biologisch afbreekbare organische gedeelte van afvalstoffen » als niet bestaande wordt beschouwd, krachtens het op de biomassa toegepaste principe van de korte koolstofcyclus. Daaruit volgt dat de installaties voor de productie van elektriciteit door terugwinning van de door verbranding van huishoudelijk afval opgewekte energie waarvan de kwaliteit en de doeltreffendheid aan de

vereiste van emissievermindering voldoen, voor de overheidssteun in de vorm van de toekenning van groene stroomcertificaten in aanmerking kunnen komen. De maatregel is bijgevolg niet onevenredig.

B.14. Het middel is ongegrond.

Om die redenen,

het Hof

verwerpt het beroep.

Aldus uitgesproken in het Frans, het Nederlands en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 6 november 2002.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

M. Melchior